

**PRIPREMA, PRAĆENJE I POMOĆ DJECI I
POSVOJITELJIMA U PROCESU
POSVOJENJA KROZ ISKUSTVA DJEČJEG
DOMA ZAGREB**

DJEČJI DOM ZAGREB
NAZOROVA 49
ODJEL SKRBI O DJECI OD 0 DO 7 GODINA

ODJEL SKRBI O DJECI OD 0 DO 7 GODINA

- U zadnjih pet godina iz našeg doma posvojeno je :
- 2008.: 23 djeteta
- 2009.: 31 dijete
- 2010.: 24 djeteta
- 2011.: 8 djece
- 2012.: 30 djece

Ukupno je 116 djece u proteklih 5 godina iz našeg Odjela posvojeno

- Posvojenjem se zasniva roditeljski odnos između djeteta i posvojitelja
- Posvojenjem se ostvaruju dva prava :
  1. Pravo čovjeka na roditeljstvo i na osnivanje obitelji
  2. Pravo djeteta na sigurnost i odgoj u obitelji

- Kako bi posvojenje bilo uspješno potrebno je osigurati dovoljno vremena za međusobno upoznavanje i prilagodbu djeteta i posvojitelja.
- Pri tom je od izuzetne važnosti poštivati potrebe i interese djeteta
- Također je važno posvojitelju dati sve raspoložive informacije o djetetu i pomoći mu u stvaranju odnosa s djetetom i prevladavanju teškoća koje se mogu javiti
- U cilju što uspješnijeg posvojenja dijete iz sustava ne može izaći bez identiteta već je neophodno uvažiti njegovu povijest i dotadašnja iskustva. Dijete je upravo takvo kakvo je zbog utjecaja koje je dotad imalo u svom životu i zbog nasljeđa koje su mu dali biološki roditelji
- Posvojiteljima je potrebno pomoći kako bi se što uspješnije nosili sa posljedicama koje ovi utjecaji mogu ostaviti na dijete

Koje se teškoće mogu javiti?

- Tijekom prvog razdoblja svog života dijete je doživjelo i steklo iskustva koja su ostala ili u njegovoj svijesti ili podsvjesti i koja ostavljaju trag na djetetovom životu
- Ova iskustva mogu biti pozitivna ali i negativna kao što je zanemarivanje i zlostavljanje djeteta
- Djeca koja su ostavljena od strane svoje biološke obitelji su gotovo u pravilu zanemarena ili zlostavljana i izložena traumama različite vrste od samog začeca što ih čini puno ranjivijim od djece iz obitelji koje se adekvatno brinu o djetetu

- Iz tog razloga ne trebamo uspoređivati dijete sa djetetom iste kronološke dobi, već promatrati svako dijete za sebe, uvažavajući sve okolnosti kojima je dijete bilo izloženo tijekom rasta i razvoja
- Sva posvojena djeca su pretrpjela rano odvajanje u životu pa je u odnosu na nove roditelje moguće pojavljivanje teškoća i kod kraćih odvajanja, a nakon što se uspostavi emocionalni odnos među njima

- Mogu se javiti početne teškoće u uspostavljanju kontakta .
Ponekad dijete odbija izaći s posvojiteljima iz skupine pa čak i na kratko – teškoće u uspostavljanju privrženosti
- Regresija- dijete se počinje ponašati kao mlađe dijete
- Enureza
- Problemi s hranjenjem
- Problemi spavanja

Uloga naseg odjela u procesu posvojenja i postupak

- Nakon što nas CZSS obavijesti da je izabrao posvojitelje djetetu, upućuje posvojitelje u naš dom
- U domu sa posvojiteljima razgovaraju svi članovi stručnog tima koji rade s djetetom (odgojitelj/ med sestra, pedijatar, fizioterapeut, logoped, psiholog i socijalni radnik
- Posvojitelje upoznajemo sa svim aspektima razvoja djeteta od dolaska u našu ustanovu , pa i ranijim ukoliko nam je poznato, sa potrebama djeteta, te razgovaramo o važnim pitanjima kao što je npr.: kako reći djetetu da je posvojeno, koje teškoće u početku mogu očekivati, zašto je važno postepeno upoznavati dijete osobito ako je starije itd.
- Također upoznajemo posvojitelje sa volonterom djeteta i na tom inzistiramo osobito ako je dijete s volonterom uspostavilo dublji emocionalni odnos (ovo često pomaže posvojiteljima u uspostavljanju odnosa s djetetom)

- Počinje druženje posvojitelja i djeteta, u početku u skupini, kasnije izvan skupine, pa izvan doma, odlazak na dan ili vikend i zatim stalni odlazak
- Nakon odlaska ostavljamo mogućnost posvojiteljima da nam se javljaju, nazovu , dođu itd.
- Takva su iskustva brojna i zapravo smo svjedoci da posvojitelji, osobito kada posvajaju braću i sestre ili stariju djecu, žele pomoć i traže ju

- Duljina druženja djeteta i posvojitelja ovisi o dobi djeteta, učestalosti kontakata, te osobinama djeteta ali i posvojitelja
- Također ovisi i o tome radi li se o posvojenju braće i sestara ili samo jednog djeteta
- Duljina druženja je vrlo individualna i treba procjenjivati za svako dijete posebno
- Važno je naglasiti da ne treba niti brzati, niti odugovlačiti, zaista treba oslušivati dijete
- Ponekad ovo predstavlja problem kada su posvojitelji iz udaljenijih krajeva. O tome treba promišljati i kada se krene u proces posvojenja djeteta sve treba podrediti tome jer će to olakšati naredno razdoblje kada dijete dođe kući

- Preporučimo posvojiteljima da puno fotografiraju otkad započnu druženje s djetetom; zgradu, sobu djeteta, dijete s osobljem, dan odlaska itd.
- Također svakom djetetu pripremamo spomenar i slike koje smo mi fotografirali u domu od dolaska do odlaska
- Ovo je za dijete jako važno i pomaže mu da zajedno sa svojim novim roditeljima poznaje svoju povijest i tako lakše prihvati činjenicu da je posvojeno

Spomenar djeteta

U spomenaru se navode neki osnovni podaci: kada je dijete došlo u dom, tko ga je doveo koji je bio dan, koje ima prijatelje u skupini, što radi, kakve ima navike, što kažu tete o njemu, volonter itd.

- Neki posvojitelji koji su iz Zagreba ostaju vanjski pacijenti naše pedijatrijske ambulante tako da i dalje imaju kontakt sa domom
- Često nam se javljaju posvojitelji s djecom koja su npr. bila u individualnom tretmanu fizioterapeuta , logopeda , psihologa, pedagoga.. Pitaju za savjet vezan uz odgoj djeteta ili neke specifične teškoće. Često zovu ili dođu kada imaju i različite teškoće vezane uz hranjenje, enurezu, probleme sa spavanjem ili teškoće u razvijanju privrženosti. Razgovaramo s njima i pokušamo im pomoći.
- Drugi posvojitelji ponekad dođu sa djecom kako bi im pokazali dom gdje su bili prije nego što su ih posvojili, dolaze nam sa manjom djecom ali i tinejđerima
- Također nas kontaktiraju posvojitelji kako bi im pomogli povezati se sa biološkim braćom i sestrama njihovog djeteta , pa i prije punoljetnosti djeteta

- Dolaze i odrasli posvojenici kako bi tražili svoje porijeklo
- Neki to rade zajedno sa svojim roditeljima, a drugi sami u tajnosti i kako sami kažu boje se da ne povrijede svoje roditelje.
- Kada nam dođu tako u tajnosti , ponekad jako ogorčeni na svoje biološke roditelje koji su ih “ ostavili “, znamo da posvojitelji, premda možda u najboljoj namjeri i iz straha, nisu dobro odigrali ulogu roditelja- posvojitelja i nisu uvažili povijest djeteta, njegov identitet i činjenicu da je ono nije “ prazna ploča”, te nisu priznali da je dijete ono što jest, čime su ga zapravo podsvjesno negirali

- Ovakvih primjera ima, ali u zadnje vrijeme uočavamo da posvojitelji koji su prošli pripreme u Školi za posvojitelje imaju drugačiji odnos prema posvojenju (ne negiraju ga)
- Upravo iz navedenih razloga zalažemo se i smatramo izuzetno važnim da Priprema za posvojitelje postane obavezna za sve posvojitelje, a također i daljnje praćenje kako bi posvojenje bilo što uspješnije

- Mišljenja smo da bi kroz pripreme budući posvojitelji riješili mnoge dileme, naučili puno o roditeljstvu i djeci i na taj način znali i sami na vrijeme uočiti , prihvatiti i zatražiti pomoć za teškoće koje se mogu javiti
- Naime, ponekad posvojitelji ne žele tražiti pomoć jer se boje da će ih se smatrati nesposobnima da ih sami savladaju, a zapravo je važno da već u pripremama shvate da se teškoće očekuju i da ih ne treba negirati već priznati i rješavati . U tome im treba pomoći.

Kako vidimo našu ulogu u tome?

- U tijeku je deinstitutionalizacija i transformacija sustava socijalne skrbi
- Planiramo veći broj vaninstitucionalnih oblika pomoći djeci i roditeljima, a samo izuzetno kada je to neophodno, privremeni, kraći smještaj djeteta u domu
- Kada se smanji broj djece na smještaju u našem domu bismo mogli pružati i druge usluge od kojih je jedna priprema posvojitelja za posvojenje djeteta i pomoć posvojiteljima i djetetu u razdoblju nakon odlaska u obitelj posvojitelja
- Za ovo imamo puno iskustva i znanja i mišljenja smo da bismo to mogli raditi vrlo kvalitetno

● HVĀLA NA PAŽNJI

